

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до проведення практичних занять та організації самостійної роботи
з навчальної дисципліни

«АРХІТЕКТУРНО-МІСТОБУДІВНЕ ПРОЄКТУВАННЯ»
(ДИПЛОМНИЙ ПРОЄКТ)

(для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання зі спеціальності 191 – Архітектура та містобудування, освітньо-професійна програма «Архітектура та містобудування»)

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2024

Методичні рекомендації до проведення практичних занять та організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Архітектурно-містобудівне проектування» (Дипломний проєкт) (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання зі спеціальності 191 – Архітектура та містобудування, освітньо-професійна програма «Архітектура та містобудування») / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. : А. О. Руденко, А. С. Борисенко. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2024. – 46 с.

Укладачі: канд. арх., асист. А. О. Руденко,
канд. арх., ст. викл. А. С. Борисенко

Рецензент:

О. М. Дудка, кандидат архітектури, доцент кафедри архітектури будівель і споруд Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою архітектури будівель і споруд, протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ	5
1.1 Мета та завдання дипломного проектування.....	5
1.2 Тематика дипломного проектування.....	5
1.3 Основні вимоги до дипломного проектування.....	6
2 ЗАВДАННЯ НА ДИПЛОМНЕ ПРОЄКТУВАННЯ	6
3 ОБСЯГ ДИПЛОМНОГО ПРОЄКТУ	7
4 ДИПЛОМНЕ ПРОЄКТУВАННЯ	8
4.1 Вибір ділянки проектування.....	8
4.2 Архітектурно-містобудівний передпроектний аналіз.....	8
4.3 Генеральний план.....	8
4.4 Архітектурні рішення.....	8
5 СКЛАД ДИПЛОМНОГО ПРОЄКТУ	9
5.1 Демонстраційні матеріали.....	9
5.2 Пояснювальна записка.....	10
6 МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОГО ПРОЄКТУ	11
6.1 Керівництво дипломним проектуванням.....	11
6.2 Основні етапи розробки проекту.....	11
6.3 Захист дипломного проекту.....	12
ВИСНОВКИ	13
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	14
ДОДАТКИ	16

ВСТУП

Методичні рекомендації до виконання дипломного проекту розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Архітектурно-містобудівне проектування» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 191 – Архітектура і містобудування.

Метою дипломного проекту освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» є демонстрація отриманих знань і навичок, набутих здобувачами під час навчання.

Основними завданнями в дипломному проектуванні є:

- вибір теми дипломного проекту і конкретної містобудівної ситуації для втілення задуму;
- містобудівне обґрунтування, яке включає передпроектний аналіз; виявлення проблемної ситуації та шляхів її розв'язання;
- робота з прототипами; аналіз світового та вітчизняного досвіду проектування згідно з обраною тематикою;
- розробка варіантів об'ємно-просторового і планувального рішення об'єкта у реальному міському середовищі;
- комплексне архітектурне проектування об'єкта, розробка генерального плану та конструктивних рішень, врахування особливостей інженерного устаткування, розрахунок техніко-економічних показників;
- оформлення креслень, об'ємної моделі, пояснювальної записки та інших демонстраційних матеріалів;
- захист дипломного проекту.

Згідно з вимогами навчальної дисципліни здобувачі повинні:

а) знати:

- методи містобудівного аналізу;
- особливості розробки генерального плану об'єкта;
- методи проектування будівель та споруд у структурі населеного пункту;
- композиційні особливості взаємодії архітектурно-містобудівних об'єктів з навколишнім природним та антропогенним середовищем;
- засоби аналізу формоутворення архітектурних об'єктів;

б) вміти:

- аналізувати реалізовані проекти стосовно обраної тематики;
- володіти методикою професійного передпроектного аналізу вихідних даних; містобудівної ситуації; прототипів; нормативної літератури;
- застосовувати досвід проектування окремих архітектурно-містобудівних об'єктів та комплексів;
- професійно володіти методикою архітектурного проектування;
- якісно відтворювати об'єкт проектування.

1 ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

1.1 Мета та завдання дипломного проєктування

Фахівець освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» отримує базову вищу освіту і здобуває спеціальні вміння та знання, призначені для виконання професійних задач.

Мета дипломного проєктування – це демонстрація отриманих знань і навичок, методики архітектурного проєктування на прикладі об'єктів житлового та громадського призначення.

У процесі дипломного проєктування здобувач вирішує такі **завдання**:

- вибір теми дипломного проєкту і конкретної містобудівної ситуації для втілення задуму (містобудівне обґрунтування);
- передпроєктний аналіз; виявлення проблемної ситуації і шляхів її розв'язання (концепція);
- робота з прототипами; аналіз світового і вітчизняного досвіду проєктування обраної тематики;
- розробка варіантів об'ємно-просторового і планувального рішення об'єкта у реальному міському середовищі (ідея);
- комплексне проєктування об'єкта; уточнення розділів генерального плану, конструктивних рішень, інженерного устаткування, економічних розрахунків;
- оформлення демонстраційних креслень та пояснювальної записки;
- захист проєкту.

1.2 Тематика дипломного проєктування

Тематика дипломного проєктування розроблена з урахуванням актуальних тем в умовах сучасної урбанізації і відповідає основній меті та завданням процесу навчання на архітектурному факультеті в межах здобуття базової вищої освіти.

Відповідно до формальної спеціалізації 191 – Архітектура та містобудування, переважними в тематиці дипломного проєктування є об'єкти, що пов'язані з архітектурним проєктуванням житла та громадських об'єктів. Це зазвичай об'єкти, що складаються з двох-трьох функцій з достатньо простою типологічною схемою. Наприклад, багатоповерховий житловий будинок із вбудованим паркінгом; готель із кафе та рестораном; офіс із універсальним залом і кафе тощо.

Містобудівний розділ є обов'язковою і невід'ємною частиною усіх тем дипломного проєктування.

Тематика дипломного проєктування вибирається з урахуванням таких положень:

- відповідність теми дипломного проєкту вимогам кваліфікаційного рівня;

- актуальність теми, обумовлена сучасним етапом процесу урбанізації;
- тема дипломного проєкту пов'язана з реальною проєктною ситуацією.

У додатках наведені теми дипломних проєктів, що пропонуються кафедрою архітектури будівель і споруд на цьому етапі навчання.

Тема дипломного проєкту також може бути запропонована здобувачем при узгодженні з керівником. Тематика дипломного проєктування обговорюється і затверджується на засіданні кафедри архітектури будівель і споруд.

Остаточне затвердження обраної теми здобувачем закріплюється наказом по університету.

1.3 Основні вимоги до дипломного проєктування

Загальною вимогою до дипломного проєктування є його відповідність освітньо-кваліфікаційному рівню «бакалавр» за спеціальністю 191– Архітектура та містобудування.

Наглядно і з логічною ясністю здобувач має продемонструвати ухвалені рішення, що забезпечують архітектурну новизну та актуальність у професійної діяльності.

Містобудівне рішення теми дипломного проєкту повинно відображати свідому роботу здобувача в реальному міському середовищі на відповідному ієрархічному рівні міської системи.

При об'ємно-просторовій організації об'єкта передбачається використання знань з архітектурної композиції; типології; прогресивних конструктивних рішень тощо.

Загалом рішення теми дипломного проєкту – це результат високопрофесійного передпроєктного аналізу вихідних даних; містобудівної ситуації; прототипів; нормативної літератури. У разі необхідності воно може відрізнитися науково обґрунтованим порівнянням варіантів і характеризуватися переконливими техніко-економічними показниками генерального плану та об'єкта проєктування.

2 ЗАВДАННЯ НА ДИПЛОМНЕ ПРОЄКТУВАННЯ

Затверджена наказом по університету тема дипломного проєкту забезпечується усіма необхідними для роботи матеріалами:

- завданням на дипломне проєктування;
- матеріалами геодезичної зйомки обраної ситуації і прилеглих територій;
- державними будівельними нормами;
- навчальною та методичною літературою;
- проєктними матеріалами (у разі потреби);
- іншими вихідними даними, що необхідні для вирішення завдання.

У додатках В–Ж запропоновано перелік тем дипломного проєкта з відповідними розрахунками основних приміщень:

1. Готель – вибір цієї тематики передбачає проєктування готелю в різних містобудівних умовах, залежно від яких можливо проєктування таких типів готелів: загального типу, курортного та туристичного, апартамент-готель, агроготель тощо (дод. В).

2. Готельно-ресторанний комплекс – містить дві основні функції, відносно врівноважені за об'ємом. Ця тема передбачає малоповерхову будівлю, розміщення якої пропонується в зеленій зоні міста або замиській території (дод. Г).

3. Багатоповерховий житловий будинок (комплекс) – ця тематика передбачає проєктування житлового будинку будь-якого типу. Типовий елемент можливо моделювати та сполучати в різних комбінаціях, поєднавши багато- або односекційні будинки в житловий комплекс (дод. Д).

4. Офісний центр – передбачає проєктування сучасної офісної будівлі, у складі якої будуть різні типи робочих просторів. Такий центр рекомендується розміщувати в центральних районах міста. Відповідно до містобудівної ситуації може проєктуватись будівля середньої поверховості або багатоповерхова (дод. Е).

5. Центр дозвілля – проєктується як об'єкт, що розміщується в сельбищній зоні міста на рівні житлового району для періодичного обслуговування населення. Ця тема передбачає роботу з декількома функціями, які направлені на організацію дозвілля, навчання, соціальну комунікацію мешканців міста (дод. Ж).

6. Спортивний комплекс – тема передбачає проєктування спортивних та фізкультурно-оздоровчих закладів. У межах цієї теми розробляються криті та відкриті типи спортивних споруд. Основне направлення проєкту – універсальний спортивний центр для всіх вікових груп населення (дод. И).

Відповідно до вимог дипломного проєкту бакалавра, висота будівлі, що проєктується, не повинна перевищувати 73,5 м. Рекомендовано в склад об'єкта проєктування включати не більше ніж 3 основні функції.

3 ОБСЯГ ДИПЛОМНОГО ПРОЄКТУ

Дипломний проєкт складається з двох розділів: графічної частини та текстової частини (пояснювальної записки).

Графічна частина виконується на різноформатних планшетах загальною площею не менше 4 м² і може бути подана за допомогою комп'ютерної графіки. Пояснювальна записка містить 40–50 сторінок формату А4 за розділами (без врахування розділів суміжних дисциплін), шрифт – Times New Roman 14 кегель; міжрядковий інтервал – півтора.

4 ДИПЛОМНЕ ПРОЄКТУВАННЯ

4.1 Вибір ділянки проєктування

Ділянка проєктування вибирається відповідно до обраної теми випускної бакалаврської роботи та містобудівної ситуації. Вибір ділянки узгоджується з нормативною базою та генеральним планом населеного пункту. Площа ділянки залежить від типу об'єкта проєктування та існуючих містобудівних умов. Відповідно до основного функціонального напрямлення об'єкта під час вибору ділянки враховуються особливості навколишньої забудови, природного середовища, показники транспортно-пішохідної доступності та актуальність розміщення певного архітектурного об'єкта.

4.2 Архітектурно-містобудівний передпроектний аналіз

На цьому етапі здійснюється передпроектний аналіз, який направлений на виявлення проблематики в конкретних умовах. Виявляються основні планувальні обмеження, функціональне призначення території, природні та архітектурні доміанти, аналізується транспортна та інженерна інфраструктура території. Отримані дані в результаті архітектурно-містобудівного аналізу безпосередньо впливають на ухвалення проєктного рішення об'єкта.

4.3 Генеральний план

Генеральний план об'єкта виконується відповідно до ДБН Б.2.2.–12:2018 «Планування і забудова територій». Залежно від типу архітектурного об'єкта уточнюються вимоги до земельних ділянок. Обов'язковим для всіх тем дипломного проєкту є організація на ділянці проєктування зони благоустрою, місць для автомобільних стоянок, господарських майданчиків, організація заїздів-виїздів з території, пішохідні доріжки, зони відпочинку тощо. Креслення генерального плану повинно містити техніко-економічні показники та експлікацію будівель, споруд та майданчиків.

4.4 Архітектурні рішення

На цьому етапі виконуються основні креслення об'єкта проєктування, моделюється об'ємно-просторова модель для втілення загальної ідеї проєкту. Архітектурне проєктування ведеться з урахуванням нормативних вимог державних будівельних норм та відповідно типологічним особливостям певного об'єкта проєктування. Детально опрацьовуються всі функціональні особливості об'єкта, узгоджується взаємозв'язок всіх приміщень та перевіряється відповідність пожежним вимогам. Техніко-економічні показники об'єкта повинні показувати доцільність прийнятих об'ємно-планувальних рішень: площа забудови, загальна площа будівлі, корисна та розрахункова площа, площі окремих функціональних зон та приміщень, будівельний об'єм тощо.

5 СКЛАД ДИПЛОМНОГО ПРОЄКТУ

5.1 Демонстраційні матеріали

Графічна частина дипломного проєкту є його експозицією і містить:

- містобудівний розділ, який складається з ситуаційного і генерального планів; аналітичних схем; фотофіксації існуючого середовища; розгорток тощо і становить 12–15 % загального обсягу проєкту;
- об'ємне рішення об'єкта, що передбачає розробку планів, фасадів, розрізів, фрагментів будівлі, аксонометрій, перспектив, інтер'єрів тощо – 85–88 % загального обсягу проєкту.

Нижче наводиться орієнтовний перелік креслень графічної частини для житлових та громадських споруд (таблиця 4.1).

Таблиця 4.1 – Перелік креслень для житлових та громадських споруд

Ч. ч.	Найменування креслень	Масштаб
1	Ситуаційний план (план міста, функціональної зони, де вказується місце для проєктування)	б/м
2	Аналітичні схеми (функціонально-планувального зонування; транспортного обслуговування; соціальної)	1 : 500 – 1 : 2 000
3	Генеральний план (житлового середовища, комплексу) з навколишньою забудовою і благоустроєм	1 : 500 – 1 : 1 000
4	Розгортки по вулицях разом з об'єктом проєктування (за необхідності)	1 : 200, 1 : 500 – 1 : 1 000
5	Фасади будівлі (комплексу) (не менше двох)	1 : 100, 1 : 200
6	Плани типових поверхів	1 : 100, 1 : 200
7	Плани індивідуальних поверхів	1 : 100, 1 : 200
8	Розрізи з показом конструкцій (аксонометричний розріз за потребою) (у кількості, що необхідна для характеристики рішення)	1 : 100, 1 : 200
9	Плани квартир, секцій, групи приміщень (під час проєктування житла) з розташуванням обладнання	1 : 50, 1 : 20
10	Архітектурні фрагменти, деталі фасадів та інше (у разі потреби та за узгодження з керівником проєкта)	1 : 50, 1 : 20
11	Перспективи, аксонометричні зображення, малюнки	б/м
12	Інтер'єри приміщень (перспективні, аксонометричні зображення) (за бажанням)	б/м
13	Макет об'єкта (за бажанням)	1 : 200

5.2 Пояснювальна записка

До дипломного проекту додається пояснювальна записка, що містить:

– титульний аркуш (дод. Б), завдання на дипломне проектування, необхідні вихідні дані, відгук керівника, рецензію, і становить 5 % загального обсягу;

– вступ – 20 % загального обсягу записки;

– обґрунтування планувальних і об'ємно-просторових (архітектурних) рішень – 50 %;

– технічні розділи (конструктивне рішення, економічні аспекти, техніко-економічні показники) – 20 %;

– висновки – 5 %.

Структура, зміст і послідовність викладення текстового матеріалу мають сприяти більш докладній характеристиці ухвалених рішень і відповідати схемі, що наведена нижче.

Вступ містить обґрунтування актуальності обраної тематики; стан професійної діяльності в обраному напрямку проектування, аналіз прототипів.

Розділ «Містобудівні рішення» («Планування та забудова») складається з:

а) аналізу й оцінки обраної містобудівної ситуації;

б) обґрунтування об'ємно-просторової організації і композиційних (ансамблевих) рішень генерального плану (зокрема природоохоронних, екологічних та інших проблем);

в) техніко-економічних характеристик генерального плану (балансу території).

Розділ «Архітектурні рішення» містить:

а) розробку загальної проектної концепції;

б) розробку архітектурної композиції, об'ємно-просторового рішення об'єкта, його планувальної і структурної організації на основі комплексного виконання містобудівних, функціональних, композиційно-естетичних, інженерних, економічних та інших вимог;

в) техніко-економічні показники прийнятого об'ємно-просторового рішення.

Розділ «Конструктивні рішення» містить обґрунтування і пояснення прийнятих конструктивних схем з погляду архітектурної, інженерної та економічної доцільності.

Питання інженерного устаткування, охорони навколишнього середовища, заходи щодо пожежної безпеки можуть додаватися окремими розділами або входити до основної структури пояснювальної записки у разі потреби.

Наприкінці записки розміщують основні висновки і список літератури, використаний у дипломній роботі.

6 МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОГО ПРОЄКТУ

6.1 Керівництво дипломним проєктуванням

Дипломний проєкт здобувач виконує під керівництвом викладача в межах занять із дисципліни «Архітектурне-містобудівне проєктування» та на дипломному проєктуванні.

Відповідно до затвердженого робочого плану розробки основних етапів проєкту відбуваються контрольні перегляди, у яких беруть участь усі викладачі кафедри. Останній перегляд наприкінці семестру є допуском до захисту дипломного проєкту.

Консультації за суміжними дисциплінами відбуваються після затвердження ескізу дипломного проєкту.

6.2 Основні етапи розробки проєкту

Увесь процес дипломного проєктування розподілено на ряд етапів відповідно до типової структури реального архітектурного проєктування об'єктів житлово-громадського призначення.

Етап 1. Вибір теми та містобудівної ситуації

1.1 Видача завдання на дипломний проєкт. Вибір теми. Вибір містобудівної ситуації.

1.2 Ознайомлення з вихідними матеріалами.

1.3 Складання містобудівного обґрунтування розміщення об'єкта на обраній території.

Етап 2. Містобудівне обґрунтування

2.1 Натурне обстеження, фотофіксація.

2.2 Передпроєктний аналіз. Складання опорного плану, розробка аналітичних схем.

2.3 Вияв проблемної ситуації (об'ємно-просторової, композиційної, транспортної та ін.) і напрямків її розв'язання – формулювання концепції розміщення об'єкта як складової архітектурного ансамблю.

Етап 3. Ідея

3.1 Опрацювання основної ідеї проєкту.

3.2 Робота з прототипами, аналіз світового та вітчизняного досвіду проєктування об'єктів з обраної тематики.

3.3 Розробка варіантів (2–3) об'ємно-просторового і планувального рішення теми в М 1 : 500.

3.4 Оцінка варіантів. Затвердження ідеї проєкту.

Етап 4. Ескіз

4.1 Уточнення ідеї. Початок розробки ескізу.

4.2 Виконання окремих проєкцій проєкту.

4.3 Уточнення ситуаційного і генерального планів. Перші розрахунки техніко-економічних показників.

4.4 Затвердження ескізу.

Етап 5. Комплексне проєктування об'єкта

5.1 Робота з консультантами із суміжних дисциплін.

5.2 Уточнення окремих розділів проєкту. Написання пояснювальної записки.

5.3 Узгодження конструктивних та інших рішень з консультантами.

Етап 6. Графіка

6.1 Розробка і затвердження композиційної схеми експозиції проєкту (демонстраційних креслень).

6.2 Робота над графічним оформленням проєкту та пояснювальною запискою.

Етап 7. захист

7.1 Перегляд матеріалів дипломного проєкту і допуск до захисту.

7.2 Захист проєкту.

6.3 Захист дипломного проєкту

Захист дипломного проєкту – це завершальна стадія дипломного проєктування. Для захисту дипломних проєктів кожен рік наказом ректора призначається Державна екзаменаційна комісія (ДЕК). Перед початком роботи ДЕК, деканат факультету і випускова кафедра встановлюють строки чергового захисту і доводять їх до відома дипломників. До захисту проєкту кожен здобувач має підготувати і передати в ДЕК:

- експозицію графічної частини проєкту (з необхідними підписами);
- пояснювальну записку з усіма документами і підписами;
- дипломний проєкт на електронному носії (у повному обсязі);
- дипломний проєкт (графічна частина) на форматі А3 (3 екземпляри).

Здобувач також має підготувати стислу доповідь (10 хвилин), що має бути заслухана і затверджена керівником ще до захисту проєкту.

Під час захисту проєкту дипломник дуже стисло повинен розкрити його задум і конкретне втілення, а також дати відповіді на запитання членів Державної екзаменаційної комісії.

Результати захисту дипломних проєктів стають відомі після проведення закритого засідання ДЕК наприкінці кожного дня.

Найкращі роботи можуть бути рекомендовані ДЕК на конкурси і виставки.

Отримані бали за дипломний проєкт кожен член комісії вносить до таблиці з критеріями оцінювання (дод. К).

ВИСНОВКИ

Отримання здобувачем диплому освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» слугує основою для подальшого здобуття повної вищої освіти.

У разі небажання продовжувати подальше навчання, фахівець – «бакалавр» може працювати в галузі проектування житлових і громадських будівель та споруд на первинних посадах.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Архітектурне проектування житлових комплексів : навч. посіб. / Авт. кол. : В. П. Дубинський, І. В. Ладигіна, Н. Г. Дубіна, В. Є. Колесніков, А. О. Руденко, Є. В. Біжко ; Харків. нац. ун-т буд. та арх. – Харків : ХНУБА, 2021. – 253 с.
2. Архітектурне проектування висотних готельних комплексів : навч.-метод. посіб. / І. В. Ладигіна, Є. В. Біжко, А. М. Ілляш, О. В. Морус, О. М. Чуб. – Харків : ХНУБА, 2016. – 118 с.
3. ДБН Б.2.2–12:2019. Містобудування. Планування та забудова територій. – Чинний від 2019–10–01. – Київ : Мінрегіон України, 2019. – 177 с.
4. ДБН В.2.2–15:2019. Будинки й споруди. Житлові будинки. Загальні положення. – Чинний від 2019–12–01. – Київ : Мінрегіон України, 2019. – 44 с.
5. ДБН В.2.2–9:2018. Громадські будинки та споруди. Основні положення із Зміною №1. – Чинний від 2022–09–01. – Київ : Міністерство розвитку громад та територій України, 2022. – 49 с.
6. ДБН В.2.2–13:2003. Будинки та споруди. Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди. – Чинний від 2004–03–01. – Київ : Державний комітет України з будівництва та архітектури України, 2004. – 105 с.
7. ДБН В.2.2–41:2019. Висотні будівлі. Основні положення. – Чинний від 2020–01–01. – Київ : Мінрегіон України, 2019. – 53 с.
8. ДБН В.2.2–20:2008. Будинки й споруди. Готелі. – Чинний від 2004–03–01. – Київ : Державний комітет України з будівництва та архітектури України, 2004. – 105 с.
9. ДБН В.2.2–16:2019. Культурно-видовищні та дозвіллеві заклади. – Чинний від 2019–11–01. – Київ : Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2019. – 101 с.
10. ДБН В.2.2–25:2009. Будинки і споруди. Підприємства харчування (зклади ресторанного господарства) із Зміною № 1 та Зміною № 2. – Чинний від 2020–06–01. – Київ : Міністерство розвитку громад та територій України, 2020. – 57 с.
11. ДБН В.2.2–23:2009. Будинки і споруди. Підприємства торгівлі із Зміною № 1. – Чинний від 2019–08–01. – Київ : Міністерство регіонального розвитку та будівництва України, 2019. – 60 с.
12. ДБН В.2.2–40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення із Зміною № 1. – Чинний від 2022–09–01. – Київ : Міністерство розвитку громад та територій України, 2022. – 75 с.
13. ДБН В.1.1–7:2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги. – Чинний від 2017–06–01. – Київ : Мінрегіон України, 2017. – 41 с.

14. Міністерство розвитку громад та територій України [Електрон. ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://www.minregion.gov.ua/>, вільний (дата звернення 12.03.2024). – Назва з екрана.

15. ДБН – всі будівельні норми України на порталі ДБНУ [Електрон. ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу до ресурсу: <https://dbn.co.ua/>, вільний (дата звернення 12.03.2024). – Назва з екрана.

16. ArchDaily. Broadcasting Architecture Worldwide [Електрон. ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.archdaily.com/>, вільний (дата звернення 12.03.2024). – Назва з екрана.

ДОДАТОК А
Титульний аркуш до пояснювальної записки

Міністерство освіти і науки України

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

Навчально-науковий інститут архітектури, дизайну та образотворчого
мистецтва

Кафедра архітектури будівель і споруд

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до бакалаврської дипломної роботи
на тему:

Виконав(ла): ст. 4 курсу, гр. _____

191 «Архітектура та містобудування»

(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

(прізвище та ініціали)

Керівник: _____
(прізвище та ініціали)

Рецензент: _____
(прізвище та ініціали)

Зав. кафедри
АБіС: _____
(прізвище та ініціали)

Харків – 2024

ДОДАТОК Б
Зміст пояснювальної записки

ЗМІСТ

ВСТУП	
1 АНАЛІЗ АНАЛОГІВ (НАЗВА ОБ’ЄКТА ПРОЄКТУВАННЯ ЗА ТЕМОЮ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ)	
1.1 (Назва об’єкта, що аналізується)	
1.2 (Назва об’єкта, що аналізується)	
2 АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНЕ ТА ОБ’ЄМНО-ПРОСТОРОВЕ РІШЕННЯ (НАЗВА ОБ’ЄКТА ПРОЄКТУВАННЯ ЗА ТЕМОЮ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ)	
2.1 Містобудівний аналіз території об’єкта проєктування	
2.2 Вирішення генерального плану нового об’єкта та благоустрій території.....	
2.3 Функціонально-планувальне рішення (назва об’єкта за темою дипломної роботи).....	
2.4 Об’ємно-просторове та архітектурно-конструктивне рішення (назва об’єкта за темою)	
3 ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ (НАЗВА ОБ’ЄКТА ЗА ТЕМОЮ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ)	
4 ОХОРОНА ПРАЦІ	
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	

ДОДАТОК В

Готель

Таблиця В.1 – Найменування приміщень та їхньої площі з розрахунку на 200 місць у 3-зірковому готелі

Ч. ч.	Найменування приміщень	Показник (мінімальний)	Одиниця вимірювання
1	2	3	4
1	Генплан		
1.1	Автомобільна стоянка	50	маш.-місць
1.2	Відкритий майданчик для короткочасної стоянки	5–10	маш.-місць
1.3	Паркувальні місця для маломобільних осіб	1–5	маш.-місць
1.4	Майданчик перед входом	40	м ²
1.5	Розворотний майданчик 12 м × 12 м (розвантажувальна зона)	144	м ²
1.6	Господарський майданчик	20	м ²
2	Приймально-вестибюльна група		
2.1	Вестибюль	150	м ²
2.2	Бюро прийому й реєстрації	12	м ²
2.3	Кімната чергового адміністратора	8	м ²
2.4	Консьєрж-сервіс	6	м ²
2.5	Сейфова	6	м ²
2.6	Швейцарська зона	4	м ²
2.7	Місце для багажних візків	6	м ²
2.8	Камера схову	12	м ²
2.9	Гардероб	12	м ²
2.10	Пост охорони	2	м ²
2.11	Відділення банків, банкомати, термінали, обмін валют	10	м ²
2.12	Санвузли	20	м ²
3	Номерний фонд		
3.1	Номер I категорії (двомісний) – 84 номери	14	м ²
3.2	Номер I категорії (одномісний) – 24 номери	10	м ²
3.3	Дуплекс, люкс (однокімнатний) – 2 номери	30	м ²
3.4	Дуплекс, люкс (двокімнатний) – 1 номер	30	м ²
3.5	Апартамент (однокімнатний) – 2 номери	40	м ²
3.6	Апартамент (двокімнатний) – 1 номер	40	м ²

Продовження таблиці В.1

1	2	3	4
4	Група приміщень поповерхового обслуговування		
4.1	Холи (вітальні)	80	м ²
4.2	Кімната чергового персоналу з вбудованими шафами для чистої білизни	12	м ²
4.3	Приміщення старшої покоївки (одне приміщення)	12	м ²
4.4	Комора брудної білизни	6	м ²
4.5	Комора прибирального інвентаря	4	м ²
4.6	Площадка розбирання брудної білизни при білизнопроводі	4	м ²
4.7	Кімната побутового обслуговування (при проживанні на поверсі менше 30 осіб допускається розміщувати через поверх)	6–8	м ²
4.8	Приміщення для зберігання візків покоївок	8	м ²
4.9	Санвузол персоналу (унітаз, умивальник, душ)	4	м ²
5	Група адміністративних приміщень		
5.1	Кабінет директора	14	м ²
5.2	Кімната відпочинку	12	м ²
5.3	Санвузол	6	м ²
5.4	Приймальня	10	м ²
5.5	Кабінет заступників директора	12	м ²
5.6	Кімната головного інженера (техніка)	12	м ²
5.7	Кімната завгоспа	12	м ²
5.9	Відділ кадрів	12	м ²
5.10	Архів	14	м ²
5.11	Бухгалтерія	26	м ²
5.12	Планово-виробничий відділ	18	м ²
5.13	Відділ праці і зарплати	12	м ²
5.14	Відділ матеріально-технічного постачання	8	м ²
5.15	Кабінети начальників служб експлуатації	8	м ²
5.16	Зал зборів	60	м ²
5.17	Санвузли	20	м ²
6	Група господарсько-виробничих приміщень		
6.1	Центральний диспетчерський пост	20	м ²
6.2	Центральна білизняна	50	м ²
6.3	Служба дезінфекції	6	м ²
6.4	Служба прибирання території	20	м ²
6.5	Майстерня	60	м ²

Продовження таблиці В.1

1	2	3	4
6.7	Складські приміщення	100	м ²
6.8	Побутові приміщення виробничого персоналу, санвузли та душові	30	м ²
6.9	Пральня	36	м ²
6.10	Господарські	4	м ²
7	Фізкультурно-оздоровчий комплекс (рекомендовано)		
7.1	Приміщення басейну (ванна для плавання 25 м × 11 м)	500–600	м ²
7.2	Роздягальні, душові, санвузли при басейні	60 + 60	м ²
7.3	Тренажерний зал	120	м ²
7.4	Фітнес-зал	120	м ²
7.5	Універсальний спортивний зал (24 м × 36 м)	900	м ²
7.6	Роздягальні, душові, санвузли	20 + 20	м ²
7.7	Приміщення тренера	12	м ²
7.8	Снарядна	18	м ²
8	Приміщення культурно-дозвілєвого призначення (рекомендовано)		
8.1	Універсальний зал на 100 місць	100	м ²
8.2	Дитяча ігрова зона	60	м ²
8.3	Приміщення для майстер-класів	2 × (30)	м ²
9	Ресторан на 150 місць		
9.1	Зал на 80 місць	144	м ²
9.2	Зал на 40 місць	72	м ²
9.3	Банкетний зал на 30 місць	54	м ²
9.4	Вестибюль	150	м ²
9.5	Гардероб	12	м ²
9.6	Санвузол	30	м ²
9.7	Роздавальна	12	м ²
9.8	Гарячий цех	20	м ²
9.9	Холодний цех	12	м ²
9.10	Кондитерський цех	8	м ²
9.11	Доготівельний цех	8	м ²
9.12	Мийна столового посуду	10	м ²
9.13	Мийна кухонного посуду	8	м ²
9.14	Приміщення для нарізання хліба	6	м ²
9.15	Серверувальна (сервізна)	8	м ²
9.16	Приміщення завідуючого виробництвом	6	м ²
9.17	Кімната офіціантів	6	м ²

Закінчення таблиці В.1

1	2	3	4
9.19	Охолоджені камери	2 × (6)	м ²
9.20	Розвантажувальна	6	м ²
9.21	Приміщення тари	6	м ²
9.22	Охолоджувана камера відходів	4	м ²
9.23	Підсобне приміщення бару	18	м ²
10	Кафе на 30 місць		
10.1	Зал	60	м ²
10.2	Роздавальна	8	м ²
10.3	Доготівельний цех	18	м ²
10.4	Мийна	10	м ²
10.5	Серверувальна (сервізна)	8	м ²
10.6	Приміщення для нарізання хліба	6	м ²
10.7	Охолоджувальна камера відходів	4	м ²
10.8	Комора	8	м ²
11	Бар на 20 місць (вестибюль та житлові поверхи)		
11.1	Зал	45	м ²
11.2	Підсобне приміщення	10	м ²
11.3	Мийна столового посуду	6	м ²
11.4	Мийна бара	6	м ²
11.5	Комора бару	9	м ²

ДОДАТОК Г

Готельно-ресторанний комплекс

Таблиця Г.1 – Найменування приміщень та їхньої площі з розрахунку на 50 місць в 3-зірковому готелі та 200 місць ресторану

Ч. ч.	Найменування приміщень	Показник (мінімальний)	Одиниця вимірювання
1	2	3	4
1	Генплан		
1.1	Автомобільна стоянка	40	маш.-місць
1.2	Відкритий майданчик для короткочасної стоянки	5–10	маш.-місць
1.3	Паркувальні місця для маломобільних осіб	1–5	маш.-місць
1.4	Майданчик перед входом	40	м ²
1.5	Розворотний майданчик 12 м × 12 м (розвантажувальна зона)	144	м ²
1.6	Господарський майданчик	20	м ²
2	Готель		
	Приймально-вестибюльна група		
2.1	Вестибюль	50	м ²
2.2	Бюро прийому й реєстрації	10	м ²
2.3	Кімната чергового адміністратора	8	м ²
2.4	Консьєрж-сервіс	6	м ²
2.5	Сейфова	6	м ²
2.6	Швейцарська зона	4	м ²
2.7	Місце для багажних візків	3	м ²
2.8	Камера схову	8	м ²
2.9	Гардероб	10	м ²
2.10	Пост охорони	2	м ²
2.11	Відділення банків, банкомати, термінали, обмін валют	10	м ²
2.12	Санвузли	12	м ²
	Номерний фонд		
2.13	Номер I категорії (двомісний) – 20 номерів	14	м ²
2.14	Номер I категорії (одномісний) – 6 номерів	10	м ²
2.15	Дуплекс, люкс (однокімнатний) – 1 номер	30	м ²
2.16	Дуплекс, люкс (двокімнатний) – 1 номер	30	м ²
2.17	Апартамент (однокімнатний) – 1 номер	40	м ²
2.18	Апартамент (двокімнатний) – 1 номер	40	м ²
	Група приміщень поповерхового обслуговування		
2.19	Холи (вітальні)	30	м ²

Продовження таблиці Г.1

1	2	3	4
2.20	Кімната чергового персоналу з вбудованими шафами для чистої білизни	10	м ²
2.21	Приміщення старшої покоївки (одне приміщення)	12	м ²
2.22	Комора брудної білизни	6	м ²
2.23	Комора прибирального інвентаря	4	м ²
2.24	Площадка розбирання брудної білизни при білизнопроводі	4	м ²
2.25	Кімната побутового обслуговування (при проживанні на поверсі менше 30 осіб допускається розміщувати через поверх)	6-8	м ²
2.26	Приміщення для зберігання візків покоївок	8	м ²
2.27	Санвузол персоналу (унітаз, умивальник, душ)	4	м ²
Група адміністративних приміщень			
2.28	Кабінет директора	12	м ²
2.29	Кабінет заступників директора	12	м ²
2.30	Кімната завгоспа	10	м ²
2.31	Архів	8	м ²
2.32	Бухгалтерія	16	м ²
2.33	Санвузли	12	м ²
Група господарсько-виробничих приміщень			
2.34	Центральний диспетчерський пост	15	м ²
2.35	Центральна білизняна	28	м ²
2.36	Служба прибирання території	12	м ²
2.37	Майстерня	40	м ²
2.38	Складські приміщення	60	м ²
2.39	Побутові приміщення виробничого персоналу, санвузли та душові	20	м ²
2.40	Пральня	10	м ²
2.41	Господарські	6	м ²
3	Ресторан		
Вхідна група			
3.1	Вестибюль	100	м ²
3.2	Гардероб	30	м ²
3.3	Санвузли	16	м ²
3.4	Аванзал, хол	24	м ²
3.5	Приміщення для надання додаткових послуг (<i>у разі потреби</i>)	12	м ²
Група приміщень обслуговування відвідувачів			
3.6	Зал на 120 місць	240	м ²
3.7	Банкетний зал на 24 місця	48	м ²
3.8	Банкетний зал на 16 місць	32	м ²

Закінчення таблиці Г.1

1	2	3	4
3.9	Бар на 40 місць	64	м ²
3.10	Естрада та танцмайданчик	60	м ²
3.11	Артистична, приміщення для зберігання музичних інструментів	10	м ²
3.12	Більярдна (у разі потреби)	60	м ²
3.13	Приміщення для цільових заходів дозвілля (у разі потреби)	30	м ²
Група приміщень виробничого призначення			
3.14	Гарячий цех	30	м ²
3.15	Холодний цех	24	м ²
3.16	Приміщення для різання хліба	6	м ²
3.17	М'ясний цех	12	м ²
3.18	Рибний цех	12	м ²
3.19	Птицегольєвий цех	12	м ²
3.20	Мийна столового посуду	16	м ²
3.21	Мийна кухонного посуду	12	м ²
3.22	Серверувальна (сервізна)	12	м ²
3.23	Кондитерський цех	16	м ²
3.24	Роздавальна	18	м ²
Група приміщень приймання і зберігання продуктів			
3.25	Завантажувальна	6	м ²
3.26	Комора сухих продуктів	12	м ²
3.27	Комора зберігання овочів	12	м ²
3.28	Охолоджувальна камера	2 × (6)	м ²
3.29	Камера відходів	4	м ²
3.30	Комора тари	6	м ²
Група службово-побутових приміщень			
3.31	Кабінет директора	12	м ²
3.32	Приймальня	10	м ²
3.33	Бухгалтерія	12	м ²
3.34	Кабінет зав. виробництвом	10	м ²
3.35	Метрдотель	9	м ²
3.36	Приміщення офіціантів і барменів	10	м ²
3.37	Гардероб офіціантів і барменів	6	м ²
3.38	Приміщення персоналу	8	м ²
3.39	Гардероб персоналу	6	м ²
3.40	Душові, туалети	12	м ²
3.41	Білизняна	6	м ²
3.42	Комори	2 × (4)	м ²

ДОДАТОК Д

Багатоповерховий житловий будинок / комплекс

1. Кількість та склад квартир, поверховість і довжина житлових будинків визначається проєктним рішенням відповідно до містобудівної ситуації та завдання на проєктування.

2. Житловий будинок (комплекс) забезпечується гаражем-стоянкою в цокольному або підземному поверсі (з розрахунку одне машино-місце на кожну квартиру).

3. Тип житлового будинку визначається відповідно до містобудівної ситуації та завдання на проєктування: багатосекційний, односекційний, коридорний, галерейний, будинки на рельєфі, терасні або змішаної структури.

4. До початку проєктування, відповідно до ДБН В.2.2.15–2019 «Житлові будинки. Основні положення», визначається тип житла – I категорія (комерційне) – з нормованою нижньою й ненормованою верхньою межею площі квартир; II категорія (соціальне) – з нормованою нижньою й верхньою межею площі квартир.

5. Земельні ділянки мають забудовуватися відповідно до конкретних вимог.

Таблиця Д.1 – Граничні параметри забудови земельної ділянки

Поверховість житлових будинків	Максимально допустимий відсоток забудови земельної ділянки під час розміщення житлового будинку
5–8 поверхів	40
9–10 поверхів	35
Вище 11 поверхів	30

6. У житловому будинку вище п'яти поверхів доцільно передбачати приміщення громадського призначення: заклади харчування та торгівлі, спортивні, медичні, навчальні заклади тощо.

7. Склад квартир у відсотковому відношенні може прийматися:

- 1-кімнатні – 20 %;
- 2-кімнатні – 25 %;
- 3-кімнатні – 40 %;
- 4-кімнатні – 10 %;
- 5-кімнатні – 5 %.

8. Висота житлового поверху приймається 3 м, але, в разі потреби, може бути змінена.

9. Житлова площа має залежати від кількості кімнат.

Таблиця Д.2 – Типи квартир і їхні площі залежно від кількості житлових кімнат

Площа квартир, м ²	Кількість житлових кімнат				
	1	2	3	4	5
Нижня і верхня межа площі квартир, м ²	28–40	44–53	56–65	70–80	84–98
Примітка. Площі квартир дано без урахування площі літніх приміщень					

10. Нормативні площі житлових та підсобних приміщень житлових будинків II категорії (соціальне житло). Дані можуть бути застосовані для комерційного житла (I категорія) зі збільшеними показниками верхньої межі.

Таблиця Д.3 – Нормативні площі житлових та підсобних приміщень житлових будинків II категорії (соціальне житло)

Площа квартир, м ²	Кількість житлових кімнат				
	1	2	3	4	5
Нижня та верхня межа площі квартир	28–40	44–53	56–65	70–80	84–98
Загальна кімната	Більше 15	Більше 17	Більше 17	Більше 17	Більше 17
Кухня	Більше 7	Більше 8	Більше 8	Більше 8	Більше 8
Спальня 1	–	Більше 14	Більше 14	Більше 14	Більше 14
Спальні 2, 3, 4	–	–	Більше 10	Більше 10 × 2	Більше 10 × 3
Санвузол	3,8	1,5	1,5	1,5	1,5
Ванна кімната		3,3	3,3	3,8	3,8
Передпокій	Ширина 1,6 м і більше, площа мінімальна				
Гардероби	В квартирах I категорії. Ширина 1,2 м та 1,8 м				
Коридори	Провідні до виходу шириною 1,5 м; у кімнати – 1,1 м				
Комори	Не нормуються				
Балкони, лоджії	Ширина 0,8 м; 0,9 м; 1,2 м; 1,5 м				

ДОДАТОК Е

Офісний центр

Таблиця Е.1 – Найменування приміщень та їхньої площі наведені з розрахунку на 400 співробітників

Ч. ч.	Найменування приміщень	Показник (мінімальний)	Одиниця вимірювання
1	Генплан		
1.1	Автомобільна стоянка	80	маш.-місце
1.2	Відкритий майданчик для короткочасної стоянки	5–10	маш.-місце
1.3	Паркувальні місця для маломобільних осіб	1–5	маш.-місце
1.4	Майданчик перед входом	40	м ²
1.5	Розворотний майданчик 12 м × 12 м (розвантажувальна зона)	144	м ²
1.6	Господарський майданчик	20	м ²
2	Вхідна група		
2.1	Вестибюль	120	м ²
2.2	Інформаційна	12	м ²
2.3	Кімната охорони	12	м ²
2.4	Пожежний пост	9	м ²
2.5	Санвузли	18	м ²
3	Робочі приміщення		
3.1	Робочі кімнати / офіси на 340 місць	2400	м ²
3.2	Коворкінг на 60 місць	240	м ²
3.3	Кімната для переговорів у зоні коворкінгу	3 × (12)	м ²
3.4	Кімната для відпочинку в зоні коворкінгу	24	м ²
3.5	Санвузли (на кожному поверсі)	18	м ²
4	Група приміщень конференц-залу		
4.1	Конференц-зал на 170 місць з естрадою (6 м × 9 м)	230	м ²
4.2	Фоє	70	м ²
4.3	Кімната при естраді (президія)	18	м ²
4.4	Комора	12	м ²
4.5	Аудиторії	2 × (30)	м ²
5	Їдальня		
5.1	Обідня зала на 150 місць	270	м ²
5.2	Роздавальна	70	м ²
5.3	Магазин (відділ) кулінарії	40	м ²
5.4	Гарячий цех	30	м ²
5.5	Холодний цех	24	м ²
5.6	Приміщення для нарізання хліба	6	м ²
5.7	Доготівельний цех	12	м ²
5.9	М'ясний цех	12	м ²

Закінчення таблиці Е.1

1	2	3	4
5.10	Рибний цех	12	м ²
5.11	Приміщення завідуючого виробництвом	10	м ²
5.12	Мийна столового посуду	16	м ²
5.13	Мийна кухонного посуду	12	м ²
5.14	Мийна і комора тари	8	м ²
5.15	Приміщення для борошняних виробів	12	м ²
5.16	Овочевий цех	9	м ²
5.17	Завантажувальна	6	м ²
5.18	Комора сухих продуктів	12	м ²
5.19	Комора зберігання овочів	12	м ²
5.20	Охолоджувальна камера	12	м ²
5.21	Камера відходів	4	м ²
5.22	Комора тари	4	м ²
5.23	Кабінет директора	12	м ²
5.24	Бухгалтерія	12	м ²
5.25	Приміщення персоналу	10	м ²
5.26	Гардероб персоналу	6	м ²
5.27	Душові, туалети	12	м ²
5.28	Білизняна	6	м ²
5.29	Комори	2 × (4)	м ²
6	Кафе на 40 місць		
6.1	Зал	72	м ²
6.2	Роздавальна	6	м ²
6.3	Доготівельний цех	24	м ²
6.4	Мийна	8	м ²
6.5	Серверувальна (сервізна)	6	м ²
6.7	Приміщення для нарізання хліба	4	м ²
6.8	Охолоджувана камера відходів	4	м ²
6.9	Комора	2 × (4)	м ²
7	Бар на 20 місць		
7.1	Зал	32	м ²
7.2	Підсобні приміщення	2 × (6)	м ²
7.3	Мийна	6	м ²
8	Адміністративно-господарські приміщення центру		
8.1	Кабінет директора	12	м ²
8.2	Кабінет заступника директори	10	м ²
8.3	Приймальня	10	м ²
8.4	Кімната для роботи з відвідувачами	8	м ²
8.5	Бухгалтерія	12	м ²

ДОДАТОК Ж

Центр дозвілля

Таблиця Ж.1 – Найменування приміщень та їхньої площі наведені для центру дозвілля з 2 рівнем комфорту та залом на 200 місць

Ч. ч.	Найменування приміщень	Показник (мінімальний)	Одиниця вимірювання
1	Генплан		
1.1	Автомобільна стоянка	50	маш.-місць
1.2	Паркувальні місця для маломобільних осіб	1–5	маш.-місць
1.3	Майданчик перед входом	40	м ²
1.4	Розворотний майданчик 12 м × 12 м (розвантажувальна зона)	144	м ²
2	Комплекс для глядачів		
2.1	Вхідний вестибюль	50	м ²
2.2	Касовий вестибюль з зоною інформації	10	м ²
2.3	Гардероб	18	м ²
2.4	Санвузли	24	м ²
2.5	Фое	80	м ²
2.6	Комора для меблів та інвентаря	10	м ²
2.7	Буфет	70	м ²
2.8	Кулуари	50	м ²
3	Демонстраційний комплекс		
3.1	Універсальна зала для глядачів на 200 місць	120	м ²
3.2	Естрада універсальна концертно-танцювальна Е-1 (9 м × 6м)	54	м ²
3.3	Кінопроекційна (у разі потреби)	6	м ²
3.4	Артистичні	2 × (15)	м ²
3.5	Складські приміщення при естраді	2 × (9)	м ²
4	Клубний комплекс		
4.1	Вітальня	60	м ²
4.2	Зимовий сад	90	м ²
4.3	Ігрова (настільні ігри)	40	м ²
4.4	Більярдна	80	м ²
4.5	Танцювальна зала	80	м ²
4.6	Підсобні приміщення танцювальної зали	2 × (10)	м ²

Продовження таблиці Ж.1

1	2	3	4
5	Лекційно-інформаційна група приміщень		
5.1	Аудиторія на 120 місць	120	м ²
5.2	Виставкова зала	180	м ²
5.3	Навчальний кабінет	2 × (46)	м ²
5.4	Бібліотека (<i>у разі потреби</i>) – читальна зала	36	м ²
5.5	Книжковий фонд	36	м ²
5.6	Кімната бібліотекаря	6	м ²
6	Гуртково-студійна група приміщень		
6.1	Приміщення гуртків	4 × (56)	м ²
6.2	Підсобні приміщення	2 × (6)	м ²
6.3	Коворкінг на 50 місць	200	м ²
7	Група приміщень фізкультурно-оздоровчого призначення		
7.1	Зал фітнесу	90	м ²
7.2	Зал тренажерів	90	м ²
7.3	Гардероби з душовими кабінами	2 × (18)	м ²
7.4	Кімнати тренерів	2 × (12)	м ²
7.5	Снарядна	2 × (6)	м ²
8	Кафе на 50 місць		
8.1	Зал кафе	90	м ²
8.2	Роздавальна	12	м ²
8.3	Гарячий цех	18	м ²
8.4	Холодний цех	12	м ²
8.5	Приміщення для нарізання хліба	8	м ²
8.6	Доготівельний цех	12	м ²
8.7	Мийна столового посуду	12	м ²
8.8	Мийна кухонного посуду	9	м ²
8.9	Охолоджувальні камери	10	м ²
8.10	Камера відходів	4	м ²
8.11	Комора сухих продуктів	12	м ²
8.12	Інвентарна, мийна тари	6	м ²
8.13	Розвантажувальна	9	м ²
8.14	Гардероб персоналу	18	м ²
8.15	Кабінет завідуючого виробництвом	10	м ²
8.16	Санітарні вузли для персоналу	18	м ²
8.17	Санітарні вузли	12	м ²
8.18	Комора	2 × (6)	м ²
8.19	Кабінет директора	9	м ²
8.20	Бухгалтерія	9	м ²

Закінчення таблиці Ж.1

1	2	3	4
9	Бар на 20 місць		
9.1	Зал	40	м ²
9.2	Підсобні приміщення	2 × (12)	м ²
9.3	Мийна	6	м ²
10	Фуд-корт (у разі потреби)		
10.1	Зала на 100 місць	160	м ²
10.2	Торгівельна зона /роздавальна та каси/ – 1 модуль	15–20	м ²
10.3	Кухня (1 модуль)	20–25	м ²
10.4	Приміщення підготовки товарів (1 модуль)	10–20	м ²
10.5	Мийна / комора (на 1 модуль)	10–15	м ²
10.6	Приміщення для утилізації відходів	2 × (6)	м ²
10.7	Роздягальні та санвузли для персоналу	2 × (12)	м ²
11	Група службових та адміністративних приміщень		
11.1	Кабінет директора	12	м ²
11.2	Кабінет заступника директора	12	м ²
11.3	Кімната завгоспа	10	м ²
11.4	Архів	8	м ²
11.5	Бухгалтерія	16	м ²
11.6	Санвузли	12	м ²
11.7	Приміщення клубного активу	2 × (12)	м ²
11.8	Господарські комори	2 × (10)	м ²
Примітка. 1. Функціональні блоки центру дозвілля можуть корегуватися відповідно містобудівній ситуації 2. Групи приміщень можуть комбінуватися між собою, якщо таке рішення обґрунтовано загальним планувальним рішенням об'єкта. 3. Кількість робочих місць в окремих офісах та в зоні коворкінгу може корегуватися. Передбачено поєднання коворкінгу з залом бібліотеки в єдиний простір. 4. За потребою кафе може бути замінено на фуд-корт. Якщо комплекс розділено на блоки – можна залишити обидва заклади харчування.			

ДОДАТОК И

Спортивний комплекс

Таблиця И.1 – Найменування приміщень та їхні площі

Ч. ч.	Найменування приміщень	Показник (мінімальний)	Одиниця вимірювання
1	Генплан		
1.1	Автомобільна стоянка	50	маш.-місце
1.2	Паркувальні місця для маломобільних осіб	1–5	маш.-місце
1.3	Відкриті спортивні майданчики	1–3	га
1.4	Розворотний майданчик 12 м × 12 м (розвантажувальна зона)	144	м ²
2	Вхідна група		
2.1	Вестибюль	150	м ²
2.2	Інформаційна	10	м ²
2.3	Гардероб	18	м ²
2.4	Приміщення охорони	9	м ²
2.5	Магазин спортивного спорядження	70	м ²
2.6	Медпункт	20	м ²
3	Група приміщень для спорту		
3.1	Універсальний спортивний зал 36 м × 24 м	900	м ²
3.2	Трибуни на 200 місць	160	м ²
3.3	Фоє	80	м ²
3.4	Роздягальні, душові, санвузли	3 × (18)	м ²
3.5	Зал для фітнесу	100	м ²
3.6	Тренажерний зал	100	м ²
3.7	Тренувальні зали (атлетика, гімнастика, елементи боротьби тощо) 12 м × 12 м	4 × (144)	м ²
3.8	Інвентарна (для кожного залу)	4 × (24)	м ²
3.9	Приміщення тренерів (для кожного залу)	4 × (9)	м ²
4	Група приміщень критого басейну		
4.1	Басейн для спортивного плавання з ванною 25 м × 11(16) м	275–400	м ²
4.2	Зал для підготовчих занять 18 м × 9 м	162	м ²
4.3	Трибуни для глядачів на 100 місць (у разі потреби)	90	м ²
4.4	Фоє (за наявності трибун)	40	м ²
4.5	Роздягальні, душові, санвузли	2 × (60)	м ²

Продовження таблиці И.1

1	2	3	4
4.6	Приміщення тренерів	2 × (9)	м ²
4.7	Інвентарна	2 × (18)	м ²
4.8	Підсобні та технічні приміщення	3 × (9)	м ²
5	Група фізкультурно-оздоровчих приміщень		
5.1	Сауни (<i>кількість уточнюється</i>)	4 × (12)	м ²
5.2	Кімната відпочинку при сауні	4 × (12)	м ²
5.3	Масажні кабінети	3 × (12)	м ²
5.4	Приміщення для гідротерапії (гідромасаж, контрастні ванни тощо)	4 × (18)	м ²
5.5	Процедурні кабінети	2 × (12)	м ²
5.6	Санвузли	2 × (16)	м ²
5.7	Роздягальні	2 × (18)	м ²
5.8	Приміщення інструктора	2 × (10)	м ²
6	Група допоміжних та службових приміщень		
6.1	Приміщення для відпочинку	30	м ²
6.2	Кабінет директора	12	м ²
6.3	Приміщення адміністратора	10	м ²
6.4	Робочі приміщення	3 × (6)	м ²
6.5	Зал засідань	72	м ²
6.6	Підсобні приміщення	2 × (8)	м ²
7	Кафе на 75 місць		
7.1	Зал кафе	135	м ²
7.2	Гарячий цех	36	м ²
7.3	Холодний цех	12	м ²
7.4	Мийна столового посуду	20	м ²
7.5	Мийна кухонного посуду	12	м ²
7.6	Серверувальна (сервізна)	9	м ²
7.7	Роздавальна	18	м ²
7.8	Охолоджувальні камери	9 + 6	м ²
7.9	Охолоджувальна камера відходів	4	м ²
7.10	Комори сухих продуктів	12 + 9	м ²
7.11	Інвентарна, мийна тари	9	м ²
7.12	Розвантажувальна	12	м ²
7.13	Гардероб персоналу	20	м ²
7.14	Білизняна	6	м ²
7.15	Кабінет завідуючого виробництвом	9	м ²

Закінчення таблиці И.1

1	2	3	4
7.16	Душові	2 × (4)	м ²
7.17	Санітарний вузол	6	м ²
7.18	Комора	4	м ²
8	Кафетерій		
8.1	Зал на 25 місць	40	м ²
8.2	Доготівельний цех	18	м ²
8.3	Мийна	12	м ²
8.4	Роздавальна	9	м ²
8.5	Комора	2 × (6)	м ²
8.6	Охолоджувальна камера	6	м ²
<p>Примітка. 1. Функціональні блоки спортивного центру можуть корегуватися відповідно до містобудівній ситуації. 2. Здобувач може додавати до складу центру ті види спорту, які вважає доцільними для розміщення.</p>			

ДОДАТОК К

Критерії оцінювання дипломної роботи «бакалавр»

Ч. ч.	Критерій	Шкала оцінювання	Бал
1	Відповідність змісту роботи (ситуаційний план, аналітичні схеми, генплан, плани, фасади, розрізи, об'ємна модель)	1–10	
2	Вирішення містобудівної ситуації (обґрунтування ділянки, передпроектний аналіз)	1–20	
3	Відповідність нормативним вимогам	1–20	
4	Архітектурні креслення (відповідність стандартам) та виконання об'ємної моделі	1–10	
5	Презентація (загальна компоновка, архітектурна графіка)	1–10	
6	Основна ідея проєкту	1–10	
7	Пояснювальна записка	1–10	
8	Доповідь та відповіді на запитання	1–10	
Всього			

ДОДАТОК Л

Словник термінів

Готель – один із засобів розміщення, який визначається згідно з вимогами як будівля або комплекс приміщень для тимчасового розміщення (проживання). Має номерний фонд, службу прийому, інші служби, що забезпечують надання готельних послуг.

Готельний комплекс – кілька будинків різного функціонального призначення, пов'язаних із наданням готельних послуг, що розміщені на загальній земельній ділянці.

Готельно-ресторанний комплекс – це група суб'єктів господарювання, що містить готелі та ресторани, які надають послуги з тимчасового розміщення, організовують харчування, відпочинок і дозвілля споживачів.

Житловий комплекс (ЖК) – це один або (частіше) кілька багатоквартирних житлових будинків, об'єднаних єдиною, спеціально спланованою територією, побудованих в єдиному архітектурному стилі, що утворюють єдину територіально-просторову цілісність.

Коворкінг (Co-working) – це специфічна організація праці людей, при якій в одному спільному просторі об'єднуються люди з різною зайнятістю, для спілкування та творчої взаємодії. Термін може сприйматися в широкому та вузькому сенсі. У широкому сенсі, коворкінг – це підхід до організації людей, що працюють у спільному просторі, займаючись різними видами діяльності. У вузькому сенсі, коворкінг – це і є простір, офіс або інше подібне місце.

Ресторанне господарство (РГ) – вид економічної діяльності суб'єктів господарської діяльності щодо надавання послуг відносно задоволення потреб споживачів у харчуванні з організуванням дозвілля або без нього.

Ресторан – заклад РГ з різноманітним асортиментом продукції власного виробництва і закупних товарів, високим рівнем обслуговування і комфорту у поєднанні з організуванням відпочинку і дозвілля споживачів.

Спортивний комплекс – група спортивних корпусів (можливо і разом із відкритими площинними спорудами), об'єднаних спільністю території.

Спортивно-видовищна споруда – спортивно-демонстраційна споруда, призначена для демонстрації спортивних змагань і для проведення культурно-видовищних та громадських заходів.

Фізкультурно-оздоровчі споруди – споруди, призначені для загальнофізичної підготовки та активного відпочинку населення різних вікових груп.

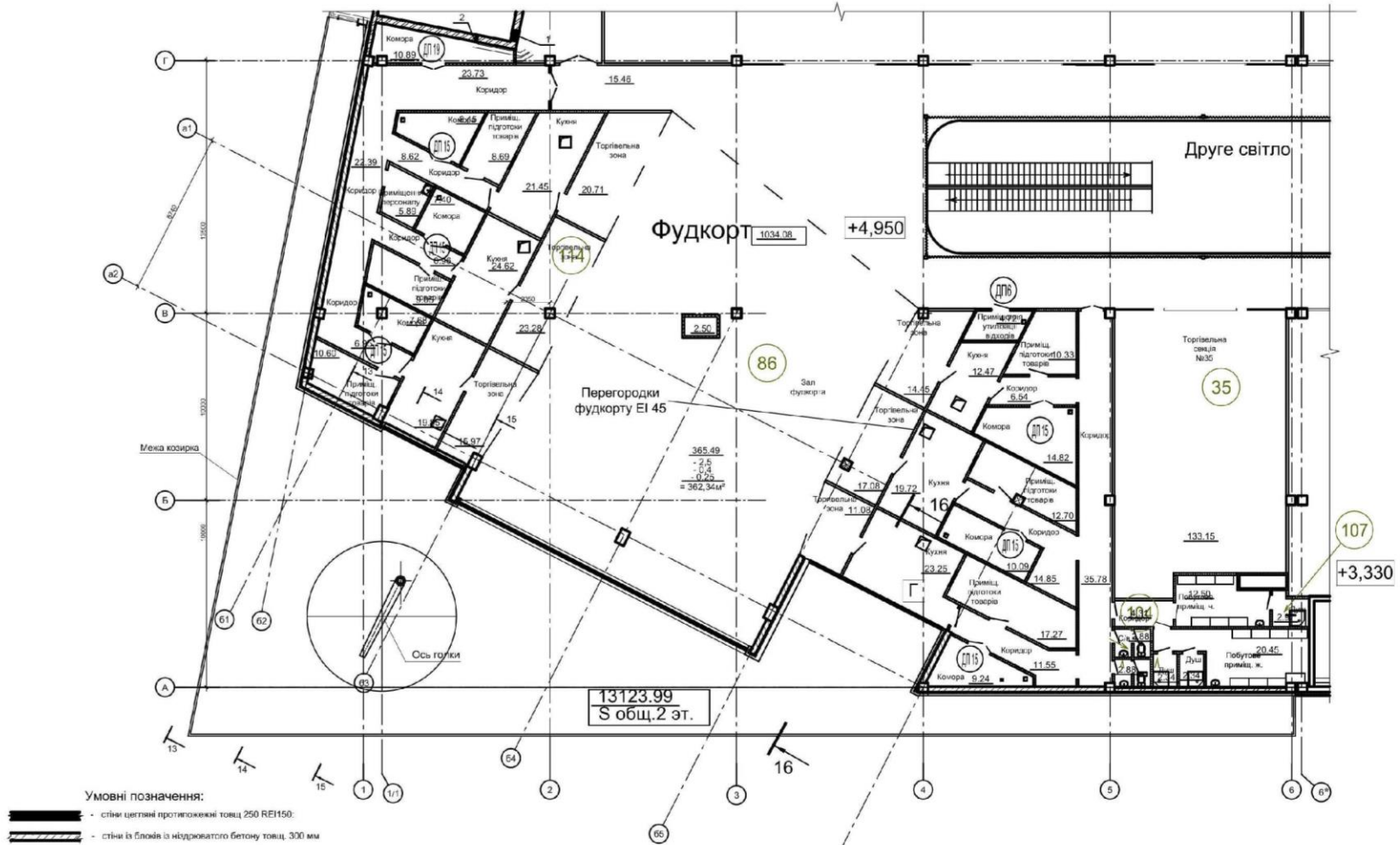
Фуд-корт (англ. food court) – зона харчування у торговому центрі, готелі, аеропорті, на вокзалі або, в деяких випадках, окремій будівлі, де відвідувачам пропонують послуги відразу кілька підприємств харчування, що мають загальний зал для харчування. У деяких університетах та школах ресторани дворики можуть доповнювати або замінити традиційні кафетерії.

Центр культури та дозвілля – багатофункціональна будівля клубного закладу, призначена для проведення дозвілля всіх соціальних груп населення з наданням їм різноманітних можливостей активної творчої аматорської участі без спеціальної підготовки і відбору, а також театральної-концертної діяльності в спеціально обладнаних залах із комплексом приміщень обслуговування.

ДОДАТОК М

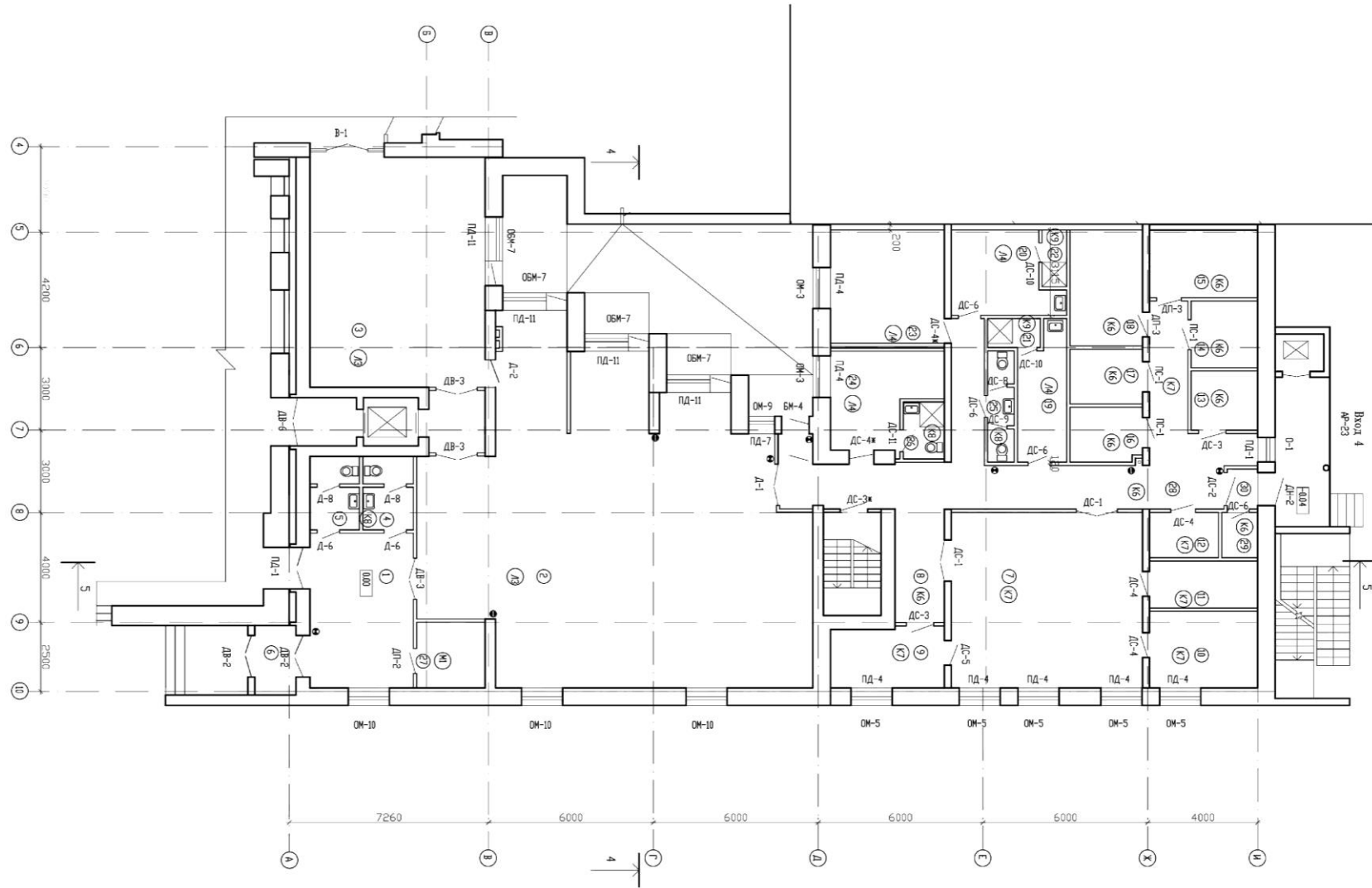
Фрагмент плану фуд-корту

Фрагмент плану №6

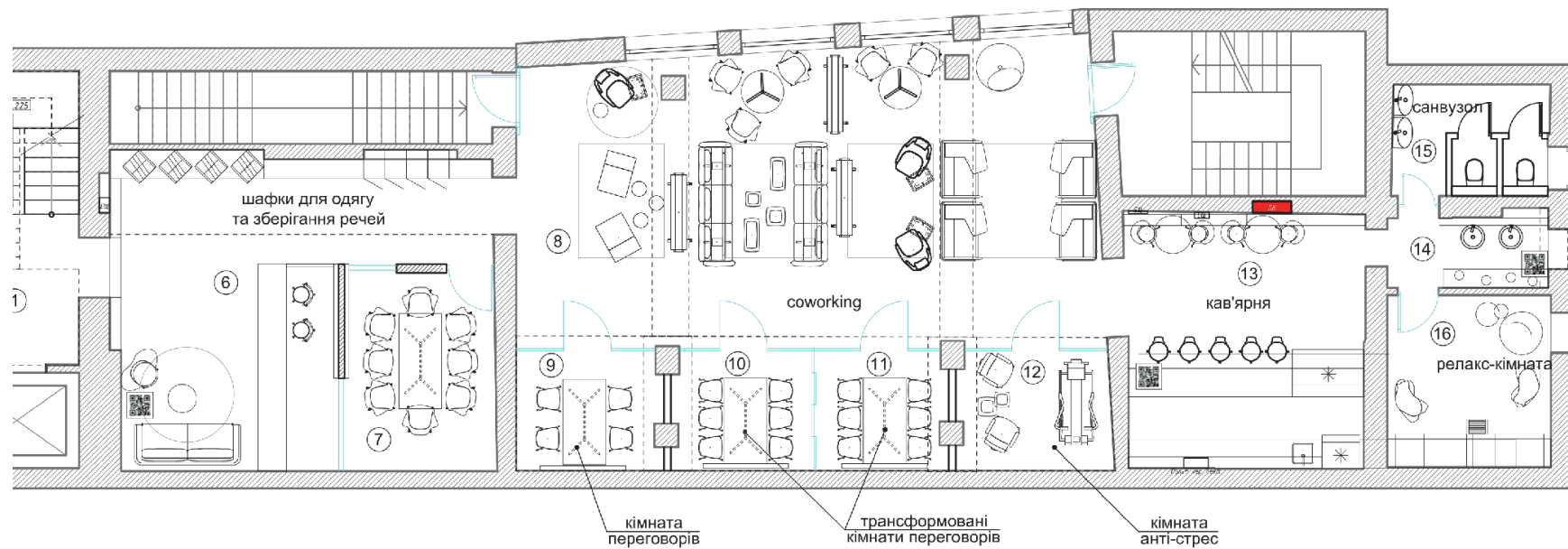

ДОДАТОК Н

Фрагмент плану ресторану

ДОДАТОК П
Фрагмент плану коворкінгу

ДОДАТОК Р

Приклади виконання бакалаврських дипломних робіт

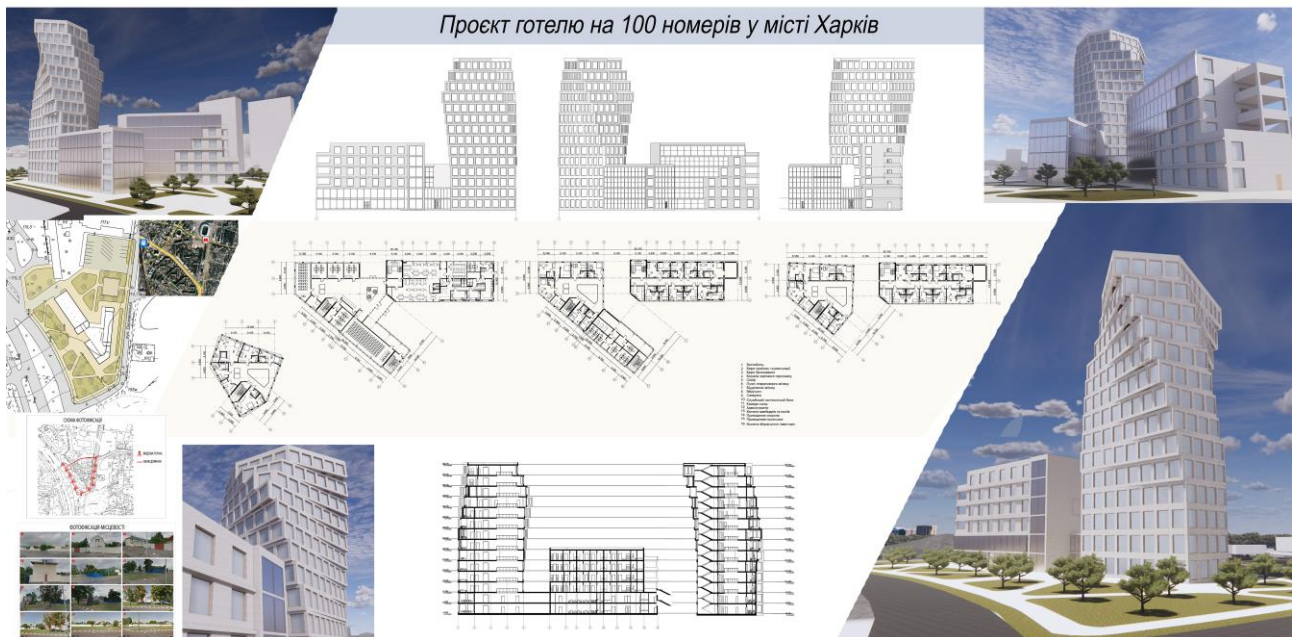
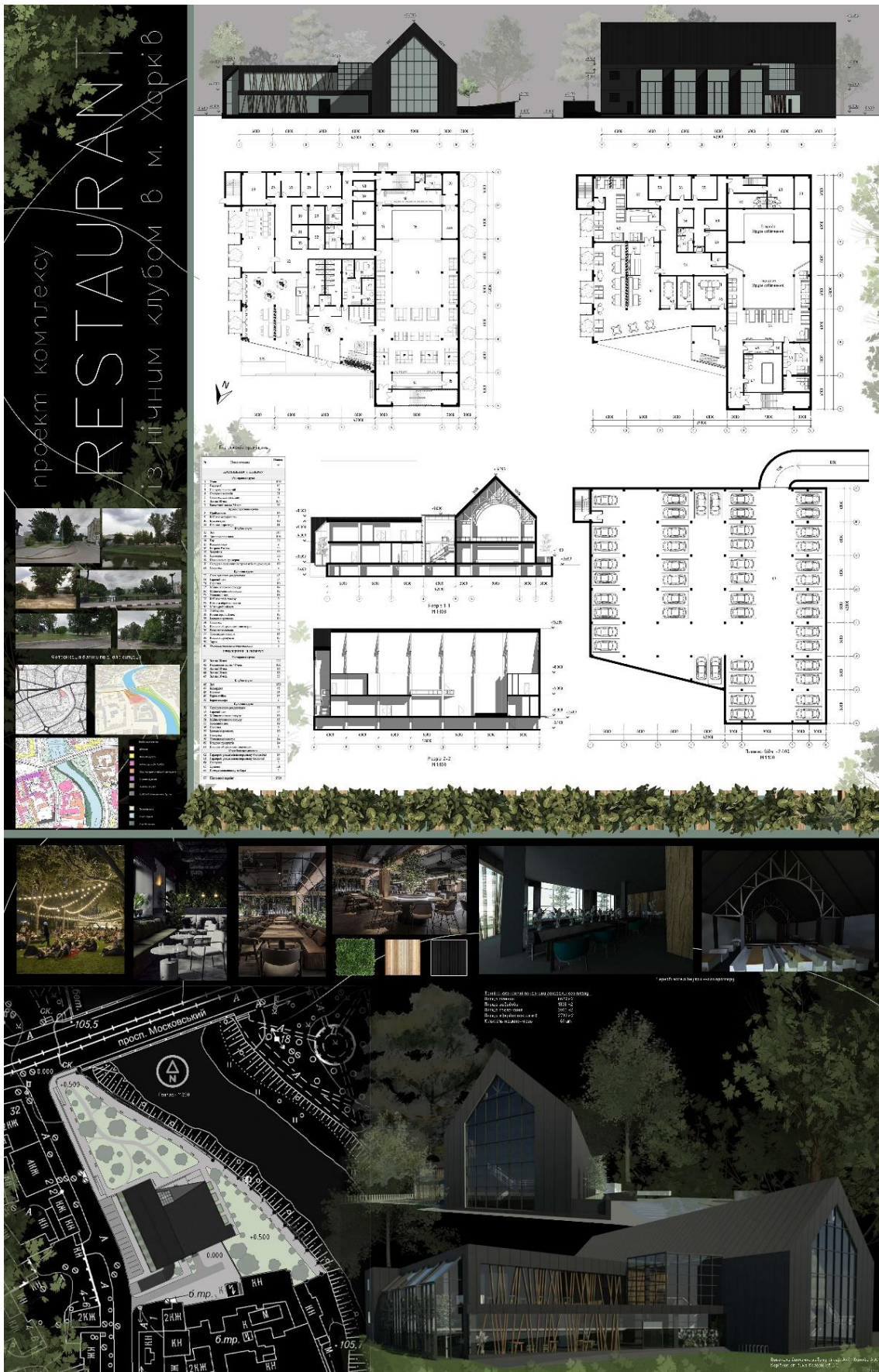

Рисунок Р.1 – Готель в місті Харків, виконавиця Чорна Анастасія, гр. А-41, випуск 2022 р.

Рисунок Р.2 – Готель і місті Агадір, Марокко, виконавець Азбар Аюб, гр. А-47і, випуск 2021 р.

Багатоповерховий житловий будинок в місті Харків

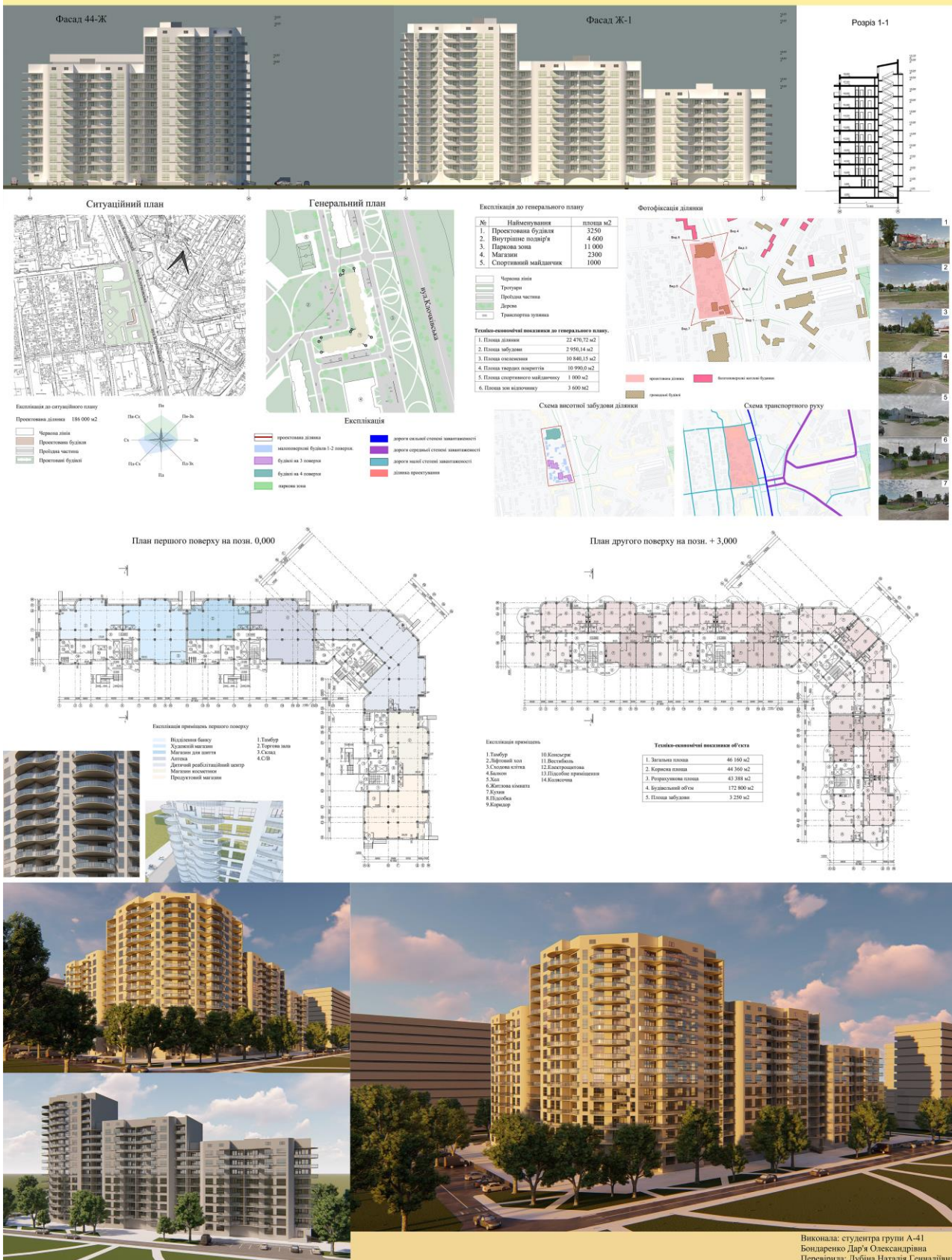

Рисунок Р.4 – Житловий будинок у місті Харків, виконавиця Бондаренко Дар'я, гр. А-41, випуск 2022 р.

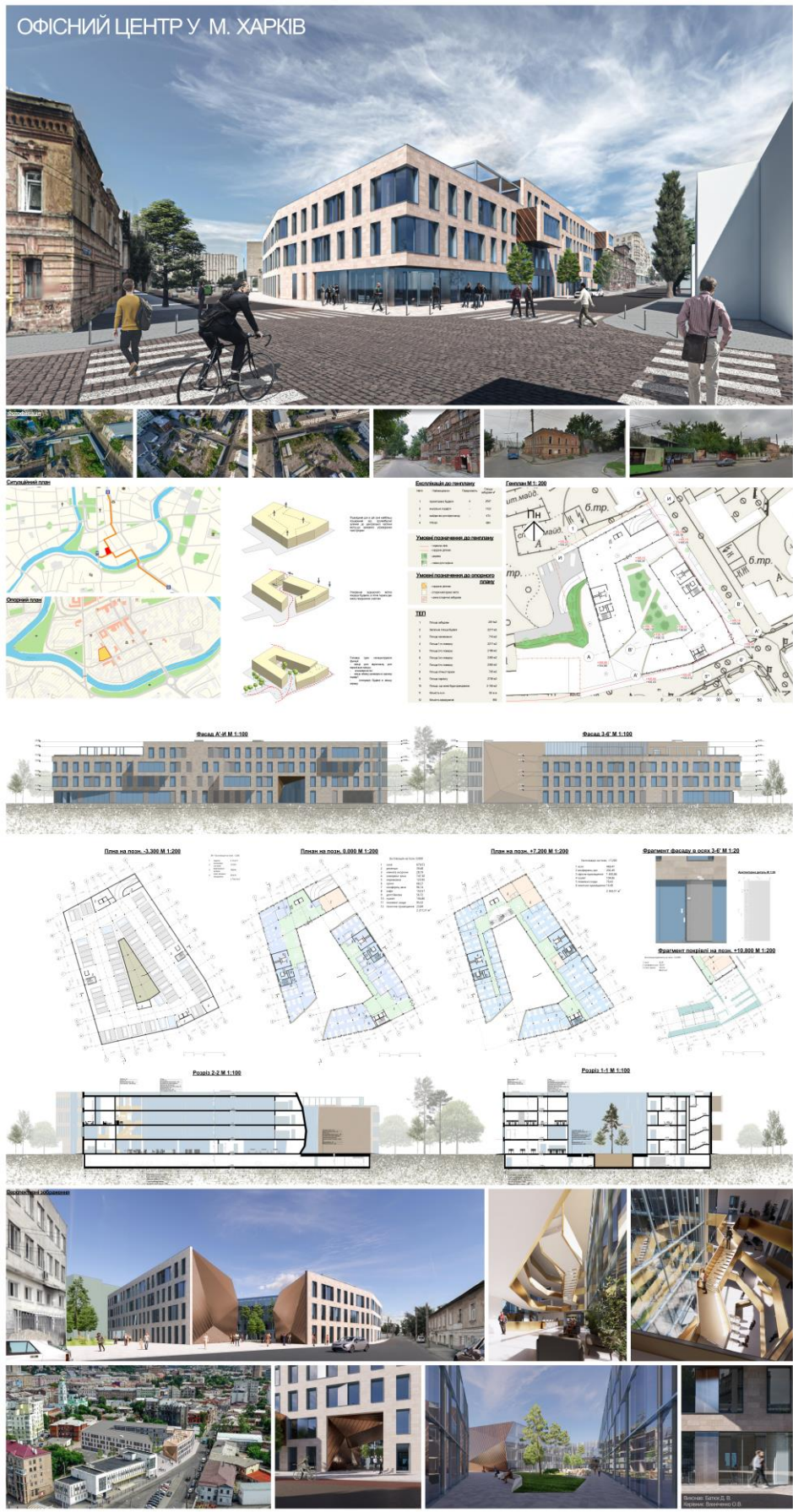

Рисунок Р.5 – Офісний центр у місті Харків, виконавець Батюк Дмитро, гр. А-41, випуск 2022 р.

Рисунок Р.6 – Офісний центр у місті Харків, виконавиця Карпенко Юлія, гр. А-41, випуск 2022 р.

Рисунок Р.7 – Центр дозвілля в місті Харків, виконавець Аль Хатіб Ваад, гр. А-47і, випуск 2021 р.

Електронне навчальне видання

Методичні рекомендації
до проведення практичних занять та організації самостійної роботи
з навчальної дисципліни

**«АРХІТЕКТУРНО-МІСТОБУДІВНЕ ПРОЄКТУВАННЯ»
(ДИПЛОМНИЙ ПРОЄКТ)**

(для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання зі спеціальності 191 – Архітектура та містобудування, освітньо-професійна програма «Архітектура та містобудування»)

Укладачі: **РУДЕНКО** Аліна Олександрівна,
БОРИСЕНКО Артем Сергійович

Відповідальний за випуск *Г. О. Осиченко*
Редактор *О. В. Михаленко*
Комп'ютерне верстання *А. О. Руденко*

План 2024, поз. 140М

Підп. до друку 25.06.2024. Формат 60 × 84/16.
Ум. друк. арк. 2,7.

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.
Електронна адреса: office@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 5328 від 11.04.2017.